

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تزيينات سلولزی، رنگ، موکت و فضاهاي داخلی

رشته معماری داخلی
گروه هنر
شاخه فنی و حرفه ای
پایه دهم دوره دوم متوسطه

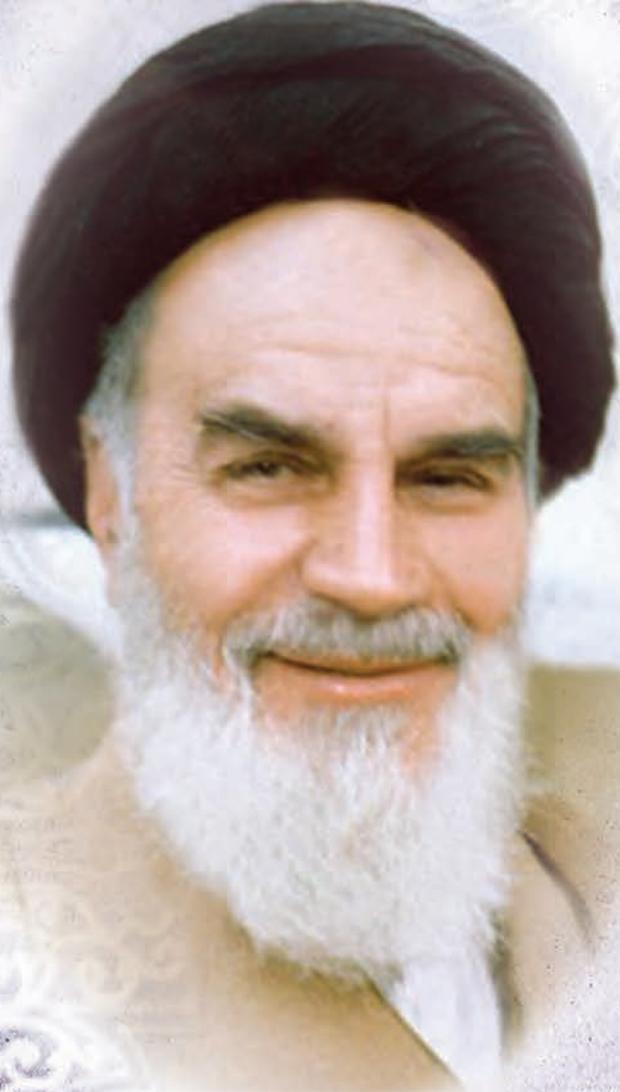

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

تزریینات سلولزی، رنگ، موکت و فضاهای داخلی - ۲۱۰۶۰۵	نام کتاب:
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	پدیدآورنده:
دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش	مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:
پرستو آریانزاد، ناهید صادقی‌پی، ملک طباطبایی زواره، غلامحسین قربانیان و امیر نظری (اعضای شورای برنامه‌ریزی)	شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:
محمدعلی خان محمدی (مؤلف) - سپیده دبیریان (ویراستار)	مدیریت آماده‌سازی هنری:
اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی	شناسه افزوده آماده‌سازی:
جواد صفری (مدیر هنری) - احسان رضوانی (طراح جلد و صفحه‌آرا) - مرتضی میرمجیدی (رسم) - پریدخت اصباح و شایلین امیری (عکاسان بخش اجرا)	
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)	نشانی سازمان:
تلفن: ۰۹۱۶۱-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶-۸۸۳۰۹۲۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹	
وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir	ناشر:
شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران-کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج-خیابان ۶۱ (دارو پخش)	
تلفن: ۰۹۱۶۱-۵۱۶۱-۴۴۹۸۵۱۶۰، دورنگار: ۰۹۱۶۱-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹	چاپخانه:
شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»	سال انتشار و نوبت چاپ:
چاپ سوم	

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

اگر یک ملتی نخواهد آسیب ببیند باید این ملت اوّلاً با هم متحد باشد، و ثانیاً در هر کاری که اشتغال دارد آن را خوب انجام بدهد. امروز کشور محتاج به کار است. باید کار کنیم تا خودکفا باشیم. بلکه ان شاء الله صادرات هم داشته باشیم. شما برادرها الان عبادت تان این است که کار بکنید. این عبادت است.

امام خمینی (قدس سرّه الشّریف)

فهرست

فصل اول: تهیه کروکی و ترسیمات دست آزاد در معماری داخلی	۱
■ طراحی دست آزاد در معماری داخلی	۳
■ طراحی از فضا و شناخت عناصر تشکیل دهنده فضای داخلی	۶
■ عناصر اصلی سازنده فضا در معماری داخلی	۲۰
■ به کارگیری ترکیب‌بندی در معماری داخلی	۲۷
■ طراحی خطی از فضاهای داخلی با استفاده از مداد و قلم	۳۱
■ نمایش افراد و عناصر طبیعی، مبلمان و اشیا در معماری داخلی	۳۷
■ نمایش مصالح و جزئیات در طراحی	۴۷
■ نمایش نور، سایه، رنگ و بافت در معماری داخلی	۴۹
■ تهیه کروکی و معرفی فضاهای داخلی در قالب ترسیمات دو بعدی	۵۸
فصل دوم: ترسیم فنی و نقشه‌کشی معماری داخلی	۶۳
■ هندسه و ترسیمات کاربردی	۶۵
■ نقشه‌های موردنیاز در معماری و معماری داخلی	۸۰
■ انواع تصویر	۸۱
■ تهیه نقشه‌های مرحله اول معماری و معماری داخلی	۱۲۳
■ تهیه نقشه‌های مرحله دوم معماری	۱۵۱
■ ترسیم نقشه‌های معماری داخلی	۱۵۴
■ ارائه طرح‌های معماری داخلی	۱۶۰

فصل سوم: اجرای کفپوش موکت و کاغذ دیواری	۲۰۹
■ ساختار موکت	۲۱۷
■ ابزار و وسایل اجرای موکت	۲۲۲
■ نصب موکت	۲۲۵
■ دیوارپوش کاغذی	۲۳۰
■ ابزار اجرای کاغذ دیواری	۲۳۷
■ نصب کاغذ دیواری	۲۴۲
■ پوشش سقف کاغذی	۲۴۸
■ برش و نصب پوشش سقف کاغذی	۲۵۲
فصل چهارم: اجرای دیوارپوش سلولزی	۲۵۷
■ مقدمه	۲۵۸
■ ابزار و تجهیزات پوشش سلولزی	۲۶۳
■ اجرای پوشش سلولزی	۲۶۶
فصل پنجم: اجرای نقاشی سقف و دیوار	۲۷۱
■ ویژگی مصالح رنگ آمیزی	۲۷۵
■ انتخاب ابزار مناسب	۲۸۰
■ اجرای زیرسازی	۲۸۳
■ تهییه رنگ و اجرای آن	۲۸۷
منابع	۲۹۶

سخنی با هنرجویان عزیز

وضعیت دنیای کار و تغییرات در فناوری، مشاغل و حرفه‌ها، ما را بر آن داشت تا محتوای کتاب‌های درسی را همانند پایه‌های قبلی براساس نیاز کشور خود و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران در نظام جدید آموزشی تغییر دهیم. مهم‌ترین تغییر در کتاب‌ها، آموزش و ارزشیابی براساس شایستگی است. شایستگی، توانایی انجام کار واقعی به طور صحیح و درست تعريف شده است. توانایی شامل دانش، مهارت و نگرش می‌شود. در این برنامه برای شما، چهار دسته شایستگی درنظر گرفته است:

- ۱-شایستگی‌های فنی برای جذب در بازار کار
- ۲-شایستگی‌های غیرفنی برای پیشرفت و موفقیت در آینده
- ۳-شایستگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ۴-شایستگی‌های مربوط به یادگیری مدام‌العمر

بر این اساس دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش مبتنی بر اسناد بالادستی و با مشارکت متخصصان برنامه‌ریزی درسی و خبرگان دنیای کار مجموعه اسناد برنامه درسی رشته‌های فنی و حرفه‌ای را تدوین نموده‌اند که مرجع اصلی و راهنمای تألیف کتاب‌های درسی هر رشته است. برای تألیف هر کتاب درسی بایستی مراحل زیادی قبل از آن انجام پذیرد.

این کتاب نخستین کتاب کارگاهی است که خاص رشته معماری داخلی تألیف شده است و شما در طول سه سال تحصیلی پیش رو پنج کتاب مشابه دیگر ولی با شایستگی‌های متفاوت آموزش خواهید دید. کسب شایستگی‌های این کتاب برای موفقیت در شغل و حرفه برای آینده بسیار ضروری است و پایه‌ای برای دیگر دروس می‌باشد. هنرجویان عزیز سعی کنید تمام شایستگی‌های آموزش داده شده در کتاب را کسب نمایید و فراگیرید.

کتاب درسی تزیینات سلولزی، رنگ، موکت و فضاهای داخلی شامل ۵ فصل است و هر فصل دارای واحد یادگیری است و هر واحد یادگیری از چند مرحله کاری تشکیل شده است. شما هنرجویان عزیز پس از یادگیری هر فصل می‌توانید شایستگی‌های مربوط به آن فصل را کسب نمایید. علاوه بر این کتاب درسی شما می‌توانید از بسته آموزشی نیز استفاده نمایید.

فعالیت‌های یادگیری در ارتباط با شایستگی‌های غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای، حفاظت از محیط‌زیست و شایستگی‌های یادگیری مادام‌العمر و فناوری اطلاعات و ارتباطات همراه با شایستگی‌های فنی طراحی و در کتاب درسی و بسته آموزشی ارائه شده است. شما هنرجویان عزیز کوشش نمایید این شایستگی‌ها را در کنار شایستگی‌های فنی آموزش ببینید، تجربه کنید و آنها را در انجام فعالیت‌های یادگیری به کار گیرید.

رعایت نکات ایمنی، بهداشتی و حفاظتی از اصول انجام کار است لذا توصیه‌ها و تأکیدات هنرآموز محترم درس را در خصوص رعایت این نکات که در کتاب آمده است در انجام مراحل کاری جدی بگیرید.

برای انجام فعالیت‌های موجود در کتاب می‌توانید از کتاب همراه هنرجو استفاده نمایید. همچنین همراه با کتاب اجزای بسته یادگیری دیگری برای شما در نظر گرفته شده است که با مراجعه به وب‌گاه رشته خود با نشانی www.tvoccd.medu.ir می‌توانید از عنوانیں آن مطلع شوید.

امیدواریم با تلاش و کوشش شما هنرجویان عزیز و هدایت هنرآموزان گرامی تان، گام‌های مؤثری در جهت سربلندی و استقلال کشور و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و تربیت شایسته جوانان برومند میهن اسلامی برداشته شود.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

مقدمه

ما بخش عمده‌ای از زندگی خود را در فضاهای داخلی می‌گذرانیم. ارتقای کیفیت فضاهای داخلی، باعث افزایش کیفیت زندگی مامی شود.

از طریق اجرای درست و کامل معماری داخلی است که فضاهای اصیل و زیبا، با هویت و کارآمد، برای فعالیت و زندگی انسان ایجاد می‌شود. با توجه به گستردگی و تنوع فعالیت‌های دار طرح و ساخت فضاهای داخلی، مجریان طرح‌های داخلی نیاز به آموزش و کسب مهارت در حوزه‌های بسیاری دارند.

در این کتاب دو دسته از مهم‌ترین مهارت‌های مورد نیاز مجریان طرح‌های داخلی تجربه می‌شوند. دسته اول، مهارت‌های ترسیمی هستند که مهارت‌های طراحی دست آزاد، ترسیم فنی، ترسیم نقشه‌های مرحله اول معماری داخلی، ترسیم تصاویر موازی و پرسپکتیو فضاهای داخلی را شامل می‌شود.

دسته دوم، مهارت‌های اجرایی هستند که اجرای کف موکتی، اجرای دیوارپوش و پوشش سقف کاغذی، اجرای پوشش سلولزی، اجرای رنگ آمیزی دیوار و سقف را در بر می‌گیرد. این دو دسته مهارت از اوایل سال تحصیلی به موازات هم آموزش داده می‌شوند. علی‌رغم تنوع فعالیت‌ها، همه آنها به عنوان فعالیت‌های عملی از ویژگی‌های مشترکی برخوردارند و در آموزش آنها از اصول مشابهی استفاده می‌شود.

- کسب مهارت و دانش کاربردی در هر کدام از حوزه‌های فوق در قالب تمرینات و تجربیات فردی یا گروهی (جداب، چالشی و دست یافتنی) انجام می‌گیرد و انجام هر تجربه همراه با تحلیل و تکرار آن علاوه بر کسب مهارت امکان تولید دانش کاربردی مربوط به آن تجربه را فراهم می‌کند.

در هر کدام از سرفصل‌های آموزشی کتاب، ابتدا توضیحات ضروری و مقدماتی جهت آشنایی اولیه با موضوع ارائه می‌شود. سپس با طرح سؤالات مقدماتی سعی شده است انگیزش و آمادگی ذهنی هنرجویان برای شروع تجربه و عمل افزایش یابد. در ادامه موضوع تمرین و تجربه عملی جهت کار گروهی یا تجربه فردی ارائه می‌گردد که باید در کمال دقیقت انجام شوند. اگرچه تمرین و تجربه مستمر برای شکل گیری مهارت لازم است، اما تجربه به تنها بی منجر به دانش کاربردی نمی‌شود. بلکه تجربه همراه با تعمق و تفکر انتقادی است که منجر به تولید و تدوین دانش عملی می‌گردد و در یک جمله، مافقط از تجربه یاد نمی‌گیریم بلکه از طریق تجربه و تحلیل تجربه کشف می‌کنیم، می‌آموزیم و دانش افزایی می‌کنیم. لذا فصل‌های کتاب شامل تمرین مستمر و تمرینات موردي است. انجام هر تجربه‌ای پس از بحث، روشن کردن مفاهیم، طرح موضوع و ایجاد آمادگی ذهنی می‌تواند با سه مرحله از تفکر و تحلیل همراه باشد:

الف) تحلیل قبل از تجربه

ب) تحلیل در حین فعالیت تجربه

ج) تحلیل و ارزیابی تجربه، پس از پایان فعالیت تجربی و تعمیم یافته‌ها به عرصه‌های حرفه‌ای و بازار کار

د) و در نهایت مباحثه و ارزیابی نتایج، بازبینی، تکمیل و اصلاح کارهای انجام شده توسط هنرجویان

مراحل سه گانه تحلیل تجربه:

در آموزش دروس عملی به همان اندازه که تکرار، تمرین و انجام تجربیات متعدد لازم است. تعمق در تجارب، برای تکمیل آموزش امری ضروری است. تا چرائی، چگونگی و نتایج تجربه را بازندهی و تدوین کنیم. تحلیل تجربه‌های عملی در سه مرحله زیر باعث شکل گیری دانش، مهارت و بصیرت حرفه‌ای مامی گردد.

۱-تحلیل قبل از تجربه	۲-تحلیل در فرایند تجربه	۳-تحلیل و ارزیابی بعد از تجربه	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
<ul style="list-style-type: none"> ● طرح موضوع ● جمع‌آوری شواهد و اطلاعات اولیه ● توسعه سوالات ● آگاهی به شرایط و میزان آمادگی خود ● آگاهی به شرایط و فرایند انجام کار ● آگاهی به موضوع تجربه 	<ul style="list-style-type: none"> ● داده‌های مورد نیاز برخورد با موانع ● رسیدن به ایده‌ها ● تعامل با هم‌گروهی و دیگران ● سوالات پیش آمده ● ایده‌های مطرح شده 	<ul style="list-style-type: none"> ● کیفیت ارائه ● مباحثه، مقایسه کارها و تولید مشارکتی دانش ● ارزیابی کارهای انجام شده ● تعمیم یافته‌ها به حوزه‌های حرفه‌ای و عرصه‌های عمل واقعی ● سوالات باقی‌مانده 	<ul style="list-style-type: none"> ● اصلاح کارهای انجام شده ● نوآوری توسعه دانش و مهارت ● توسعه اصول و فرایند تجربه برای کارهای بعدی

۱-تحلیل قبل از تجربه:

تحلیل هر تجربه‌ای قبل از شروع به انجام آن سه حوزه از آگاهی را دربر می‌گیرد. آگاهی به خود، آگاهی به شرایط و فرایند انجام کار و آگاهی به موضوع تجربه:

(الف) آگاهی به خود: برای انجام یک تمرین و تجربه موفق، با توجه به تجارت و توانمندی‌های خود، شما می‌توانید با واقع‌بینی، اعتماد به نفس و آزادی همراه با مسئولیت، در فعالیت‌های آموزشی وارد شوید و فعالیت‌های خود را مدیریت کنید. در انجام هر تمرین شما می‌توانید به صورت فردی و یا گفتمنان گروهی به بیان باورها و پیش‌فرض‌های مربوط به آن تجربه بپردازید، تجربیات قبلی و مثال‌های مشابه را بررسی کنید. سوال‌های خود را مطرح کرده و موضوع تمرین را از جهات مختلف بررسی کرده به موارد زیر پاسخ‌دهید: چه احساس یانگرشی به انجام کار دارید؟ در انجام این تجربه نقاط قوت شما به عنوان یک هنرجو کدام است؟ نمونه‌ها و تجارت قبلی مشابه کدام‌اند؟ و چه کمبودهایی احساس می‌کنید؟ و به نظر شما هنرآموز کلاس چه کمکی می‌تواند به شما بکند؟

(ب) آگاهی به شرایط و فرایند:

شما برای انجام بهتر تمرینات باید فرایند و شرایط انجام کار را بررسی کنید. و انجام کار را در یک فضای گفتمانی با استفاده از نظرات هنرآموز کلاس، هم کلاسی‌ها و توصیه‌های متون تخصصی، برنامه‌ریزی کرده و انجام دهید. و باید مشخص کنید که: چه اهدافی را برای تمرین و تجربه در نظر گرفته اید و برای رسیدن به آن اهداف چکار باید بکنید. مراحل انجام کار چیست؟ در صورت لزوم با چه افرادی هم‌گروه می‌شوید و چگونه اثربخشی خود را در کار گروهی افزایش می‌دهید.

(ج) آگاهی به موضوع تجربه: قبل از شروع به انجام تجربه شما باید ابعاد مختلف مسئله را بررسی کرده و مشخص کنید: در انجام این تجربه چه چیزی را یاد می‌گیرید؟ این موضوع آموزشی شامل کدام اجزا و قسمت‌های است؟ مفاهیم اساسی کدام‌اند؟ کدام بخش از موضوع برای شما آسان با مشکل است؟ در کدام مهارت خوب هستید و در کدام مهارت می‌توانید ارتقا پیدا کنید؟

۲-تحلیل تجربه در فرایند تجربه:

مادر فرایند انجام هر کاری به ابهامات و مشکلات متعددی برخوردمی کنیم. راه حل‌های مختلفی را متحان می‌کنیم و دستاوردهای جدیدی را کسب می‌کنیم. با توجه آگاهانه و ثبت آزاد و طبیعی مسائل مهم در انجام هر تجربه‌ای می‌توان موارد زیر را مدنظر قرار داد: در شروع کار چه احساسی داشتم؟ به چه مواردی فکر می‌کرم؟ نسبت به نتایج کار چه نظری داشتم؟ در انجام کار به چه داده‌هایی نیاز پیدا کردم؟ به چه ایده‌هایی رسیدم و چه سوالاتی برایم مطرح شد؟ به کدام منابع علمی مراجعه کردم و یا مشورت گرفتیم؟ مشارکت دیگران در انجام تجربه چگونه بود؟

۳-تحلیل و ارزیابی تجربه پس از انجام کار:

درس آموزی از تجارت قبلی، بهترین سرمایه و راهنمای ما برای انجام بهتر کارهای بعدی در بازار کار است. تحلیل تجربه به معنای پل زدن بین گذشته و آینده یعنی برگشتن و نگاه کردن به آنچه که قبلاً انجام داده ایم، یعنی بحث و بررسی

کارهای انجام شده، مقایسه و ارزیابی تجربه و استخراج دستاوردهای فکری که حاصل آن برای استفاده در بازار کار و تجربیات آینده، بسیار مفید است.

از این نظر، آموزش به معنای تکرار تجربه، کسب مهارت و بازخوانی مستمر تجربه و سازماندهی مفاهیم و روش‌های به کارگیری آنها در آینده است و می‌تواند موارد زیر را در بر گیرد:

(الف) ارائه و تشریح کار انجام شده:

کار چگونه شروع شده و چه مراحلی را طی کرده است؟

محل انجام کار امکانات استفاده شده کدام‌اند؟

در انجام کار چه کسانی مشارکت داشته‌اند؟

نحوه انجام کار چگونه بوده است؟

(ب) ارزشیابی:

در این تجربه چه چیزی برای من و دیگران خوب بود و بر عکس؟

نقاط قوت و ضعف کار چیست؟

ج) تجزیه و تحلیل:

تمرین و تجربه شامل چه بخش‌هایی بود؟

چه چیزی را خوب انجام دادم؟

دیگران چه چیزهایی را خوب انجام داده‌اند؟

آیا طبق پیش‌بینی جلو فنه‌ام؟ چرا و به چه دلیل؟

چگونه می‌توانم این تجربه را بهتر درک کنم؟

سؤالات مطرح شده کدام‌اند؟

۴- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:

مطلوب کلیدی که از این تجربه آموختم. کدام‌اند؟

خلاصه فرایند و روش انجام کار چیست؟

خلاصه اصول و معیارهای ارزیابی چگونه می‌تواند تدوین شود؟

کاربرد یافته‌های این شرایط مشابه در حرفه و تجربیات بعدی چیست؟

ارزیابی از عملکرد خود و دیگران.

سؤالات باقی مانده.

کدام بخش از دانش یا مهارت خود را می‌توانم تقویت کنم.

برای آینده چه اهدافی را تعیین می‌کنم.

حالا می‌باشد بر روی کدام خروجی ها و قابلیت‌ها متمرکز شوم.

من به چه ابعادی از کار توجه کردم؟

دیگران در بررسی کار من به چه چیزهایی توجه کردند؟

نواوری‌های این تجربه کدام است؟

به این ترتیب از طریق تکرار تمرینات و ارزیابی هر کدام از تجارب، تدوین و ارائه تجارب هر فصل به صورت یک مجموعه منسجم

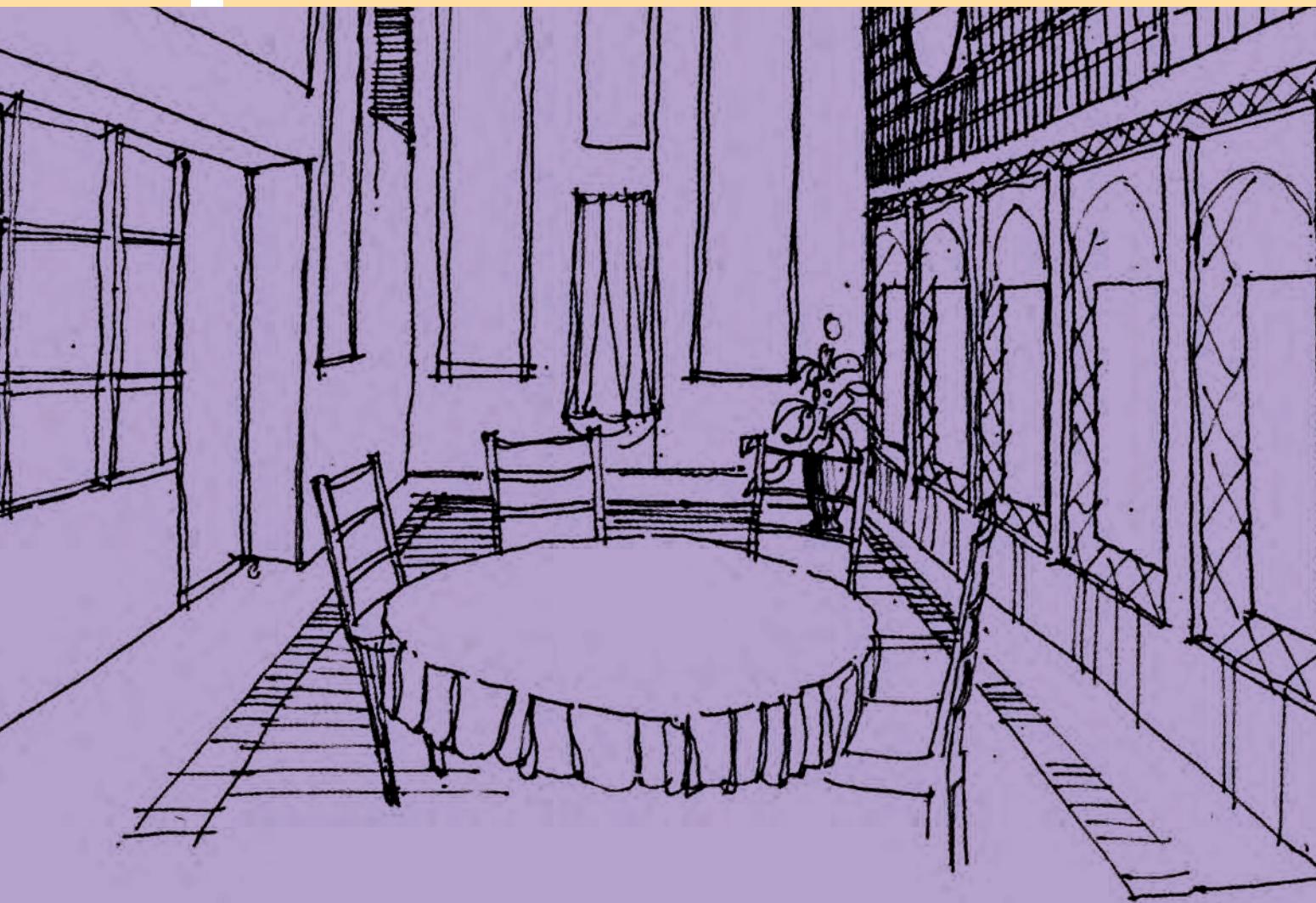
اهداف دوره‌آموزشی از نظر ایجاد مهارت حرفه‌ای و شکل دهی به دانش کاربردی مرتبط تأمین شود. رابطه آموزش و حرفه برقرار شود

و شما هنرجویان روش‌های تولید مشارکتی دانش را تجربه کنید. با درک بهتر نقاط قوت و ضعف شما، زمینه برای مدیریت آموزش و

تکمیل آمoxته‌های شما فراهم آید و رابطه دانش و مهارت در شرایط متغیر بازار حرفه‌ای به خوبی درک شود.

فصل ۱

تهیه کروکی و ترسیمات دست آزاد در معماری داخلی

شاپیستگی: تهیه کروکی و ترسیمات دست آزاد

آیاتا به حال پی برده اید:

سؤال ۱- عناصر تشکیل دهنده فضا چیست و ترکیب بندی آنها چگونه است و چطور می توان از عناصر معماری طراحی کرد؟

سؤال ۲- طراحی خطی از فضاهای داخلی با استفاده از مداد و قلم چگونه انجام می شود؟ و شما چگونه می توانید در آن مهارت پیدا کنید؟

سؤال ۳- نمایش مبلمان، افراد، اشیا و عناصر طبیعی در طراحی از فضاهای معماری داخلی، چگونه انجام می گیرد؟

سؤال ۴- چگونه می توان نور، سایه، رنگ و بافت را با استفاده از مداد، مداد رنگی، قلم و ماژیک در معماری داخلی نمایش داد؟

سؤال ۵- روش های برداشت، تهیه کروکی و معرفی فضاهای داخلی چگونه انجام می شود؟

سؤال ۶- کادر بندی و ارائه نهایی طرح های معماری داخلی چگونه است؟

استاندارد عملکرد:

ترسیم فضای انتخابی و شناخت عناصر تشکیل دهنده فضا و تعریف آنها طراحی از نمونه های بارز آثار هنری و فضاهای داخلی و استخراج قواعد ترکیب بندی ممارست در ترسیم انواع خطوط طراحی از فضاهای داخلی با انتخاب زاویه دید و کادر بندی مناسب و استفاده از مداد و قلم

شناخت ترکیب بندی عناصر فضا طراحی از فضاهای داخلی با انتخاب زاویه و کادر بندی مناسب و نمایش بافت، رنگ و سایه با استفاده از مداد، قلم و مداد رنگی

ارائه طرح های فضاهای داخلی با استفاده از مداد رنگی، قلم و ماژیک برداشت یک فضای واقعی معماری داخلی، ترسیم پلان، نمودار روابط، مقاطع و نماهای داخلی فضا

مقدمه:

همان طور که در مقدمه کتاب شرح داده شد، آموزش مطالب در این کتاب بر «طرح مسئله»، «انجام تجربه» و «تحلیل تجربه» استوار است. و پس از طی این فرایند تجربی و راهنمایی هنرآموزان است که مفاهیم نظری هر مبحث جمع‌بندی و مدون می‌شود.

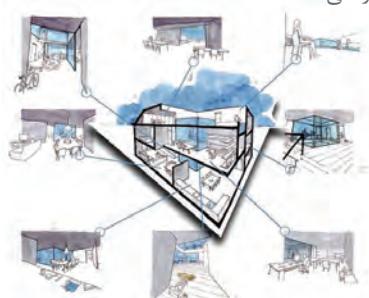
این فصل با تمرین عملی طراحی دست آزاد از یک فضای داخلی آغاز می‌شود تا قبل از شناخت نظری عناصر تشکیل‌دهنده فضای داخلی و مفاهیم پایه و اصول نظری طراحی دست آزاد، ابتدا به صورت عملی، موضوعات فضای داخلی و مسائل طراحی دست آزاد را لمس کنید و زمینه لازم برای طرح سؤالات، تفکر و درک مفاهیم نظری و اصول طراحی از فضاهای داخلی فراهم شود.

در ادامه این فصل و همراه با تجارب عملی با عناصر تشکیل‌دهنده فضاهای داخلی، اصول ترکیب‌بندی آنها و طراحی خطی از فضاهای داخلی آشنا می‌شوید. سپس روش‌های طراحی و نمایش افراد، عناصر طبیعی، مبلمان و اشیاء در فضاهای داخلی را تجربه می‌کنید. در ادامه روش‌های نمایش مصالح و بافت، نور و سایه و رنگ را تجربه می‌کنید و در نهایت روش‌های تهیه کروکی و برداشت فضاهای معماری را تجربه کرده و یاد می‌گیرید.

طراحی دست آزاد در معماری داخلی

شکل ۱-۱- استفاده از کاغذ و ابزار ساده ترسیم در طراحی

شکل ۱-۲- طراحی و نمایش فضاهای مختلف یک‌بنا

شکل ۱-۳- ترسیم خطی از فضای خواب

حضور در فضاهای داخلی خوب و اصیل، نگاه عمیق و تحلیلی به نمونه‌های ارزشمند و تهیه کروکی و طراحی از آنها همراه با ترسیم دیاگرام‌های تحلیلی و بررسی جزئیات اجرایی، شرط لازم برای شناخت عملی ابعاد مختلف معماری داخلی و روش‌های اجرایی موفق آن بوده و مقدمه خوبی را برای موفقیت شما فراهم می‌کند.

طراحان و مجریان فضاهای داخلی در فرایند برداشت وضع موجود، طراحی و اجرای تزیینات داخلی، از روش‌های مختلف ترسیم مانند طراحی دست آزاد، اسکیس، یادداشت‌های تصویری ساده و سریع، اتوه یا پیش‌طرح‌ها و طرح‌های اولیه و نیز طرح‌های کامل و نقشه‌های اجرایی استفاده می‌کنند.

طراحی دست آزاد متکی بر نگاه تحلیلی به فضاهای مبتنی بر مهارت‌های ترسیم دست آزاد شما، یکی از مهم‌ترین ابزارها برای نمایش جوهه طرح‌ها و فضاهای داخلی و بهترین وسیله برای بیان ایده‌های طراحان و مجریان به دیگران است. کسب مهارت در طراحی و ارائه دست آزاد، مستلزم داشتن دقیق نظر و دید تحلیلی، قدرت تجسم و تمرین مستمر و زیاد است. دقیق، تکرار و انجام درست تمرینات هر مرحله از کار، سکوی حرکت شما برای ورود به مراحل کیفی بعدی است.

شکل ۱-۵- نمایش رنگ و بافت در طرح آشپزخانه

شکل ۱-۶- استفاده از خطوط ساده در طرح داخلی

تجربه و دانش: تمرين مستمر، بخش اول

با نظر هنرآموز کلاس، یک فضای داخلی باکیفیت و خوب را انتخاب کنید. محل استقرار، فاصله و زاویه دید مناسبی را به نحوی انتخاب کنید که بخش کیفی و مشخصی از فضای داخلی در حوزه دید شما قرار داشته باشد. پس از مشاهده دقیق عناصر موجود، بر روی کاغذ A3 و با استفاده از مداد، طرح دست آزاد فضا را طراحی کنید. پس از انجام تمرين، طرح تهیه شده را با فضای داخلی تطبیق داده و نواقص احتمالی را رفع کنید. مشاهده و درک درست عناصر موجود در فضا، تشخیص عناصر اصلی و توجه به محل، نحوه استقرار، نوع نظم، رابطه و تناسب عناصر فوق با یکدیگر یعنی نگاه تحلیلی و همه جانبه که از جمله مهمترین موارد در شروع کار طراحی از فضاهای است.

عناصر تشکیل دهنده طرح‌ها و فضاهای داخلی معمولاً ترکیبی از حجم‌ها و شکل‌های هندسی است که تشخیص آنها کار طراحی را آسان می‌کند. ترسیم دست آزاد از فضا را با ترسیم عناصر اصلی فضا و با خطوط کمرنگ شروع می‌کنیم. در فرایند و نحوه انجام کار خود دقت کرده و به سؤالات زیر پاسخ دهید:

۱- به نظر شما کار طراحی را چگونه و از کجا می‌توان آغاز کرد؟

۲- آیا همه عناصر مهم و ضروری در طراحی شما لحاظ شده اند؟

۳- آیا مقیاس و تناسب عناصر نسبت به یکدیگر درست ترسیم شده اند؟

۴- آیا تنشیبات افقی و عمودی عناصر و زاویه استقرار آنها صحیح می‌باشد؟

۵- چه قواعدی را برای طراحی درست فضاهای معماری پیشنهاد می‌کنید؟

پس از اطمینان از صحت طرح اولیه، عناصر فرعی و جزئیات لازم را به طرح اضافه می‌کنیم. خط پیرامون عناصری را که نزدیک‌تر بوده و یا مهم‌تر می‌باشند پر رنگ می‌کنیم. طرح‌های این فضا در قالب تمرينات مستمر بعدی تکرار و مرحله به مرحله کامل‌تر خواهد شد.

پس از ارائه طرح‌های تهیه شده در کلاس و بررسی کارها و روش‌های دیگر و مقایسه تجارب و یافته‌های هم کلاسی‌های خود، فکر می‌کنید برای ترسیم دست آزاد از فضاهای داخلی چقدر آمادگی دارد؟ مهارت‌های لازم برای ترسیم دست آزاد را چگونه دسته‌بندی می‌نمایید؟ در جدولی مشابه جدول زیر توانایی‌های خود را ارزیابی نمایید. نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی نموده و نحوه بهبود آن را مورد بررسی قراردهید.

مهارت‌های لازم در زمینه طراحی دست آزاد فضای داخلی چیست؟	چه مهارت‌هایی دارای هستم؟	چه مهارت‌هایی را باید در خود تقویت کنم؟	مراحل و روش تقویت مهارت‌هایی را که دارای آن هستید بیان کنید.	کاربرد هر مهارت در هر مرحله از کار را بیان کنید.

پس از مرور و مقایسه تجارب و یافته‌های به دست آمده از این تجربه و دقت، در طرح‌ها و نظرات هم کلاسی‌ها و با راهنمایی هنرآموز کلاس ترسیمات خود را کامل کرده و به سوالات زیر پاسخ دهید. آنگاه مجموعه پاسخ‌های کلاس را دسته‌بندی کنید:

- ۱- به عنوان اولین تمرین کدام بخش از کار طراحی شما خوب است و کدام قسمت رضایت‌بخش نیست؟
 - ۲- برای طراحی بهتر فضاهای نیاز به تقویت کدام مهارت‌ها و توانمندی‌هایی دارد؟ دیدن، تحلیل کردن، ترسیم، ارزیابی، تکمیل و ارائه.
 - ۳- آیا طرح تهیه شده در موقعیت مناسب از کاغذ قرار دارد؟ آیا اندازه آن مناسب است؟
 - ۴- فضاهای طراحی شده از چه مصالحی و چگونه ساخته شده اند؟
 - ۵- طراحی دست آزاد چه کمکی به مجریان طرح‌های داخلی و توسعه دانش و تجربه آنها می‌کند؟
 - ۶- چه نمونه‌های زیبایی از فضاهای داخلی می‌شناسید و برای طراحی دست آزاد آنها را پیشنهاد می‌کنید؟
 - ۷- مهارت در ترسیم درست انواع خطوط چه کمکی به طراحی بهتر شما می‌کند؟
- حال می‌توانید اصول و فرایند تهیه طرح‌های دست آزاد را برای خود تدوین کرده و محورهای مهم آن را در جدولی مشابه جدول زیر خلاصه کنید و به همراه طرح‌های تهیه شده در قالب کارپوشه برای ارائه نهایی آماده کنید. ارائه ساختارمند، منظم و خلاصه مطالب، بهره‌گیری از جملات کوتاه و ساده، استفاده از نمودارها و طرح‌های ساده در کنار توضیحات می‌تواند ارزش کار شما را افزایش دهد.

فضای داخلی از دیدگاه من	روش و تکنیک کار من در هر مرحله	ابزار مورد نیاز کار من در هر مرحله	مقایسه باروشندهای رایج	ارزیابی نهایی من

این تمرین مستمر در قسمت‌های بعدی، مرحله به مرحله بازبینی و تکمیل خواهد شد.

طراحی از فضای و شناخت عناصر تشکیل دهنده فضای داخلی

شکل ۱-۶ - عناصر تشکیل دهنده فضا

شکل ۱-۷ - کف، سقف، دیوار و بازشوها عناصر تشکیل دهنده فضا

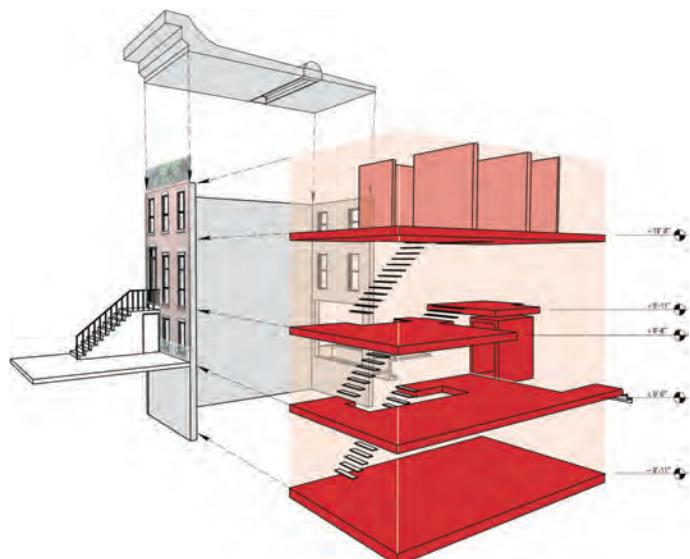

شکل ۱-۹ - ترکیب عناصر معماری در فضای داخلی

فضا، اصلی‌ترین عامل در معماری داخلی است. ما در میان فضاهای بسته یا باز حرکت و فعالیت می‌کنیم. با همه اشیای پیرامون خود رابطه برقرار می‌کنیم. زیبایی‌های زندگی، گرمای محیط خانوادگی، نظافت، بازی کودک، تعاوون در محیط کار را تجربه می‌کنیم. به همین دلیل فضای معماری هم از نظر کارایی و دوام و هم از نظر ابعاد ادراکی، احساسی و زیبایی‌شناختی اهمیت پیدا می‌کند.

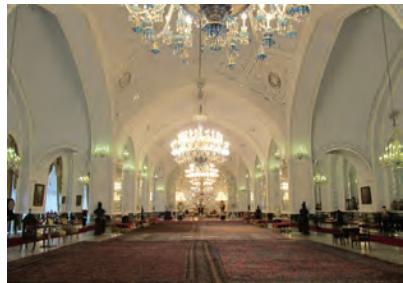
فضا ذاتاً شکل خاصی ندارد. فضا با وجود عناصر مادی و رابطه متقابل آنها با یکدیگر، تعریف شده و معنی پیدا می‌کند. عناصر معماری با فرم، نقطه، خط، صفحه و حجم می‌توانند با هم ترکیب شده و فضا را محدود و مشخص کنند. در معماری داخلی، این عناصر اساسی در قالب عناصر نقطه‌ای مانند لامپ، عناصر خطی مانند تیرها و ستون‌ها، عناصر صفحه‌ای مانند کف‌ها، دیوارها و سقف‌ها و عناصر حجمی مانند کمد و مبلمان با هم ترکیب شده و به فضای معماری شکل می‌دهند.

در تصاویر این صفحه عناصر سازنده فضاهای داخلی را مشاهده می‌نمایید. در تصویر بالای صفحه عناصر فضای داخلی یک واحد آپارتمانی است که به‌وسیله این عناصر از یکدیگر تفکیک شده‌اند. شما نیز تصویر دیگری را با شناسایی عناصر سازنده آن به صورت گرافیکی نمایش دهید.

شکل ۱-۸ - عناصر تشکیل دهنده فضای در طبقات ساختمان

تجربه و دانش

شكل ۱-۱۰ - فضای داخلی سنتی

شكل ۱-۱۱ - فضای داخلی مدرن

در تصاویر روبرو دو نمونه از فضاهای داخلی مدرن و سنتی را مشاهده می کنید. با نظر هنرآموز کلاس دو نمونه دیگر از فضاهای مدرن و سنتی را انتخاب کرده و عناصر تشکیل دهنده آنها را شناسایی و با ترسیم کروکی هایی مثل اشکال صفحه قبل ساده معرفی کنید و سپس به سوالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- عناصر سازنده هر فضا چیست؟ با ترسیم آنها را معرفی کنید.
- ۲- هر کدام از عناصر سازنده فضا از نظر ویژگی هایی مانند ابعاد، فرم، شکل، رنگ و ... دارای چه کیفیتی هستند.
- ۳- هر کدام از عناصر از چه مصالحی ساخته شده اند و در ساخت آنها چه ملاحظاتی در نظر گرفته شده است؟
- ۴- نظر شما در مورد ابعاد کارکردی، ابعاد اقلیمی، ابعاد اجتماعی - فرهنگی، و ابعاد سازه ای فضاهای چیست؟
- ۵- ویژگی های مشترک و تفاوت های فضاهای سنتی و مدرن چیست؟

پرسش و
گفت و گویی
گروهی

پس از انجام تمرینات، نتایج کار را در کلاس ارائه دهید، کارهای دوستان خود را بررسی و با یکدیگر مقایسه کنید. به نظر شما بارزترین نمونه های ارائه شده کدام اند؟ کدام یک از دوستان از روش بهتری در ارائه کار استفاده کرده اند؟ کدام یک از نمونه ها بهتر تجزیه و تحلیل شده اند. چه سوالاتی در کلاس مطرح شده و مطالب مهم به دست آمده کدام اند؟

تحلیل و
نتیجه گیری

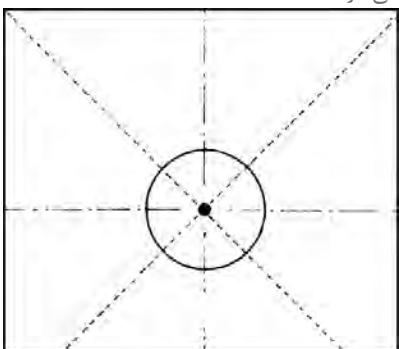
با توجه به تجارب کلاس و راهنمایی های هنرآموز کلاس، طرح خود را بازبینی و کامل کنید. یافته ها و مطالب مفید مطرح شده را خلاصه و سازماندهی کنید و در کارپوشه، با قطع A3 جهت ارائه نهایی آماده سازید. در صورت تمایل می توانید از جدول و کروکی نیز برای خلاصه سازی مقایسه و ارائه اطلاعات استفاده کنید.

نقطه و عناصر نقطه‌ای در معماری داخلی

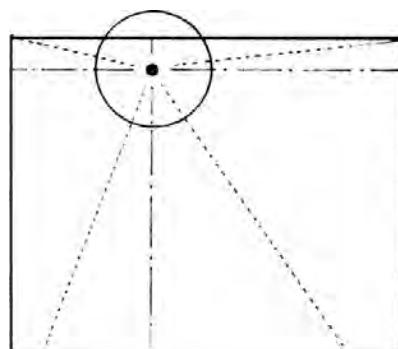

شکل ۱-۱۲- پرندگان در آسمان مانند نقطه دیده می‌شوند

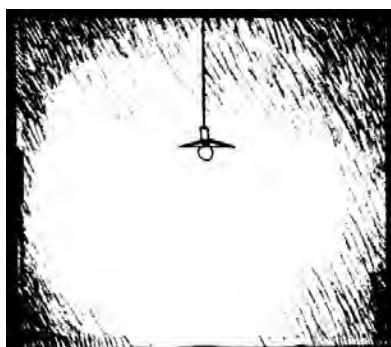
نقطه، زاینده همه فرم‌های است و مکانی را در فضا مشخص می‌کند. نشانگر یک موقعیت خاص مانند انتهای عناصر خطی یا گوشه احجام در فضا است و ممکن است ابعاد و اشکال مختلف داشته باشد. نقطه می‌تواند شکل‌های مختلفی داشته باشد. نقطه در مرکز زمینه، حالت ثابت و قدرت سازماندهی عناصر اطراف خود را دارد. وقتی نقطه از مرکز زمینه خارج می‌شود مرکزیت خود را از دست داده حالتی پویا می‌کند. در هر صورت نقطه همانند اشکال مختلف روزن در سقف یا فرم‌های مختلف لامپ در فضا، یا تیزی گبید، باید نسبت به زمینه خود کوچک، متتمرکز، ایستاوی جهت باشد.

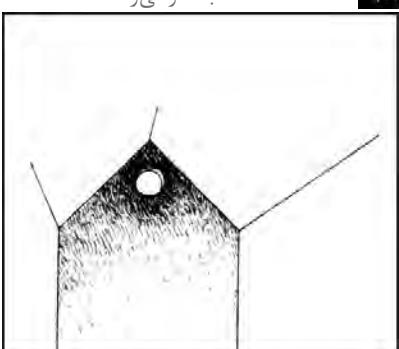
شکل ۱-۱۴- نقطه در مرکز زمینه با حالتی ثابت، قدرت سازماندهی عناصر اطراف خود را دارد.

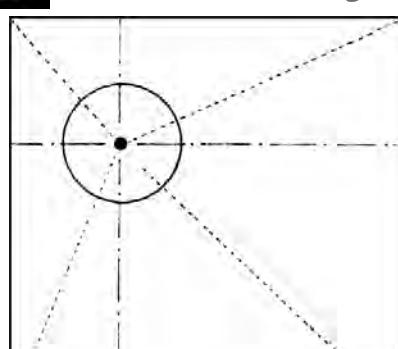
شکل ۱-۱۳- نقطه وقتی در حاشیه زمینه قرار می‌گیرد واکنش بصیری متقابل بین نقطه و زمینه ایجاد می‌شود.

شکل ۱-۱۷- یک نورگیر کوچک در سطحی وسیع مانند نقطه به نظر می‌رسد.

شکل ۱-۱۶- لامپ به صورت عنصر نقطه‌ای در فضای ظاهر می‌شود.

شکل ۱-۱۵- وقتی نقطه از مرکز زمینه خارج می‌شود، مرکزیت خود را از دست داده، حالتی پویا پیدا می‌کند.

تجربه و دانش

شكل ۱-۱۸ - نقطه تلاقی خطوط الگوی منظم دارند

شكل ۱-۱۹

نقاط اشتراک کار خود را با دیگر هم کلاسی هایتان مقایسه نمایید و عنصر مشترک و وجه تمایز در رسیدن به یک کار مطلوب با این شیوه را مورد ارزیابی قرار دهید. آیا خود را برای مرحله بعدی آماده می بینید؟

پرسش و
گفتوگویی
گروهی

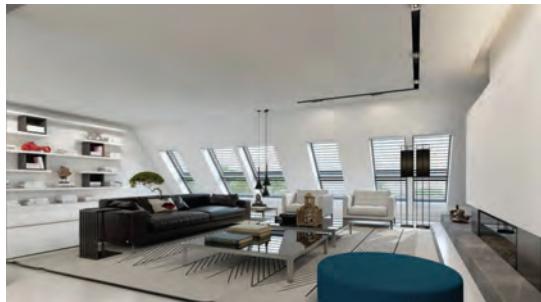

ترسیمات خود را بازبینی کنید، نکات سودمند مطرح شده در کلاس را خلاصه و منظم کنید، آیا این تمرین حساسیت بصری لازم را برای بهتر دیدن نقطه در طبیعت، آثار هنری و معماری داخلی در شما ایجاد می کند؟ آیا پیشنهاد دیگری برای تقویت این مهارت دارد؟

تحلیل و
نتیجه‌گیری

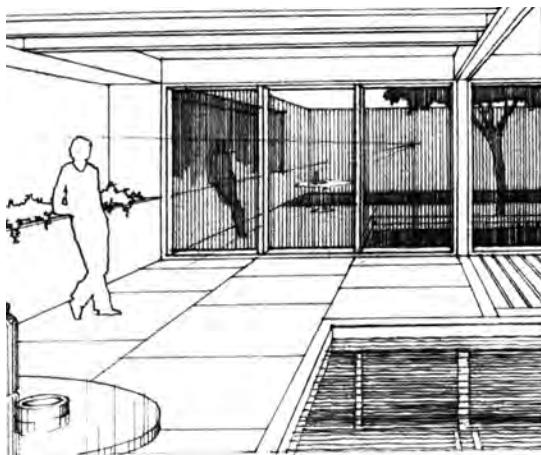
خط و عناصر خطی در فضاهای داخلی

شکل ۱-۲۰- خط در کف و دیوارها

شکل ۱-۲۱- خط در ستون‌ها و دیوارها

شکل ۱-۲۳- خط در تیر و سقف

عناصر تشکیل‌دهنده فضا مانند کف، دیوار، سقف، تیر، ستون و بازشوها از نقطه‌ها، خطوط، سطوح و احجام تشکیل شده‌اند.

از فرم‌های خطی معماری مانند تیر، ستون و ...، به صورت مستمر در فضاهای معماری داخلی استفاده می‌شود. خط در شکل‌گیری سایر عناصر معماری، مانند درها، پنجره‌ها، قفسه‌ها، میزها، و ... به طور مؤثر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

خط با توجه به کیفیات حسی و حالات بیانی که دارد در هنر و اشیای تزیینی نیز کاربرد گسترده‌ای پیدا می‌کند. خط می‌تواند احساس استحکام، نرمش و سختی، حرکت و سکون تعادل و پویایی، سبکی و سنگینی، ملایمیت و خشونت را در طرح ایجاد کند.

برای نمایش عناصر فضای داخلی لازم است خطوط پیرامونی اشکال، محل تلاقی صفحات و خطوط لبه احجام با دقت ترسیم شوند، لذا خط، اصلی‌ترین عنصر در طراحی از فضاهای داخلی است.

برای طراحی درست فضاهای داخلی، علاوه بر دیدن دقیق و درک صحیح عناصر تشکیل فضا و اشیای درون آن، تمرین مستمر و کسب مهارت در ترسیم انواع خطوط افقی، قائم، مایل، منحنی، شکسته، متقطع و موازی لازم و ضروری است.

شکل ۱-۲۲- کاربرد خط در بازشوها

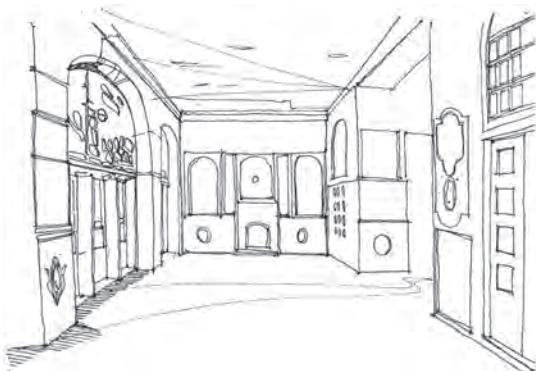
۱- در تصاویر زیر به عناصر تشکیل دهنده فضا و نحوه ترسیم آنها دقت کنید و آنها را سه برابر بزرگ‌تر ترسیم نمایید. و در پایان به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- عناصر اصلی تشکیل دهنده فضا را مانند نقطه، خط، سطح و حجم کدام‌اند؟ آنها را دسته‌بندی نمایید.

- محل تلاقی عناصر، دارای چه کیفیتی از خط هستند؟ (خمیده، عمودی، افقی، مایل و...).

- عمده‌ترین نوع خط تشکیل دهنده فضا چیست؟ خطوط را براساس درجه اهمیت و کیفیتی که به فضامی دهنده، دسته‌بندی نمایید. محل تلاقی دیوار با دیوار، دیوار با سقف و دیوار با کف دارای چه کیفیتی است؟ چه ساختاری دارد؟ از چه مصالحی تشکیل شده است؟

- نسبت‌های اندازه‌ای هر یک از عناصر را با یکدیگر مقایسه نمایید.

شکل ۱-۲۵- طراحی از فضای تالار نشیمن خانه سنتی

شکل ۱-۲۴- طراحی از فضای تالار نشیمن خانه سنتی

۲- با توجه به اطلاعات به دست آمده از تصاویر بالا، به بررسی نمونه‌هایی از معماری داخلی سنتی شهر یا روستای خود بپردازید. و موارد بالا را در آن بررسی نمایید. رد خطوط را در فضادنبال کنید.

- تصاویر بررسی شده در مرحله پیشین را از لحاظ خطوط موجود در آن دسته‌بندی نمایید.

- هر یک از اجزاء را از جزء به کل مورد بازبینی قرار دهید و مصالح و جزئیات اجرایی آن را بیان نمایید.

رسیمات انجام شده را در کلاس ارائه کنید. بازترین نمونه‌های ارائه شده کدام‌اند؟ چه عاملی باعث نتیجه مطلوب‌تر کار آنها شده است؟ بررسی کنید.

پرسش و
گفتگویی
گروهی

رسیمات خود را بازبینی نمایید. نکات و مطالب سودمند مطرح شده در کلاس را دسته‌بندی و خلاصه کنید.
کلیه کارها را برای ارائه نهایی در کارپوشه با قطع A3 آماده کنید.

تحلیل و
نتیجه‌گیری

أنواع خط و ترسیم آنها

در فرم‌های معماری و فضاهای داخلی، بسته به کیفیت فضا از انواع خط استفاده می‌شود، که هر کدام احساس و محتوای ویژه‌ای دارند. خطوط ممکن است واقعی یا ذهنی، پایدار یا ناپایدار، قائم یا افقی، منحنی یا شکسته باشند.

خطوط محیطی یا خط کروکی محدوده اجسام را نشان داده و آنها را از زمینه جدا می‌کنند. خطوط بیانی با استفاده از ویژگی‌های روانی و بصری خطوط مانند سبکی و سنگینی، سکون و پویایی، تعادل یا ناپایداری، موزون و آشفته، خشن و نرم و ... می‌توانند ویژگی‌های خود را به سطوح و احجامی که بر آن واقع شده اند منتقل کنند.

در ترسیم خطوط بسته به نوع و مقیاس ترسیم و مهارت طراح، کنترل دست از طریق مج، آرنج یا بازو انجام می‌گیرد و حالت گرفتن ابزار در هر حالت تغییر می‌کند.

تجربه و دانش

۱- با دست آزاد و بر روی یک کاغذ A4، مکعبی به ابعاد تقریبی ۴×۴×۴ سانتی‌متر ترسیم کنید. بر روی یک روزنامه باطله بزرگ مکعبی با ابعاد تقریبی ۳۰×۳۰×۳۰ با خطوط کمرنگ ترسیم کنید. کدام یک از حالات دست برای انجام طرح‌های فوق مناسب است؟

- برای دادن جواب می‌توانید مجدداً تجربه کنید. حال خطوط مکعب‌های ترسیم شده را پررنگ کنید. حالت دست و نحوه استفاده از مداد چه تغییری می‌کند؟

- هر کدام از شما ممکن است به شیوه خاصی از ابزارها استفاده کرده و خطوط را ترسیم کنید.

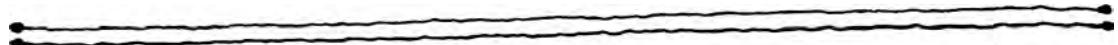
- حرکت مج، حرکت آرنج، حرکت بازو، حالت قلم در دست را در تمامی تمرين‌های بیان شده مورد ارزیابی قرار دهید و نتایج به دست آمده را در کلاس مورد بحث و بررسی قرار دهید.

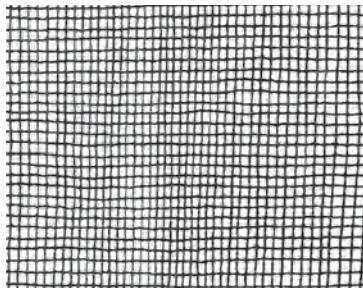
- میزان پیشرفت، نحوه تسلط و نقاط ضعف خود را در جدولی فهرست نمایید و کارهای لازم جهت بهبود شرایط موجود خود را ارزیابی و از هنرآموز خود راهنمایی بخواهید.

۲- برای به دست آوردن قدرت در ترسیم خطوط، نیاز به تمرين منظم می‌باشد. به این منظور خطوطی را که در زیر در نظر گرفته شده است به ترتیب بر روی روزنامه باطله به صورت منظم و در طول روز با خودنویس و یا ماژیک سر نمایی انجام دهید.

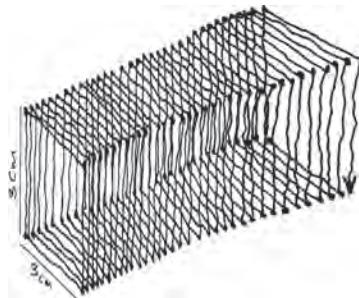
- در مرحله نخست دو نقطه را در ابتدا و انتهای صفحه قرار داده و با کنترل حرکت دست و آرنج سعی نمایید خطی مستقیم و صاف ایجاد نمایید. اگر لرزش در خطوط باعث انحراف بیش از حد خط نشود مجاز می‌باشد.

- در مرحله بعد، پس از تسلط بر کشیدن خط با دو نقطه، خطوط موازی در جهات مختلف و خطوط منحنی ترسیم کنید. سعی کنید نحوه گرفتن قلم و کنترل آن در شرایط مختلف را تجربه کنید.

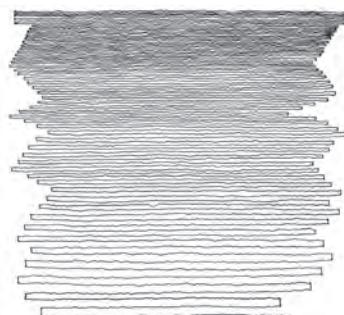

شکل ۱-۲۹- ترسیم خطوط موازی و متقاطع

شکل ۱-۲۸- ترسیم خطوط موازی در دو جهت

شکل ۱-۲۷- ترسیم خطوط موازی

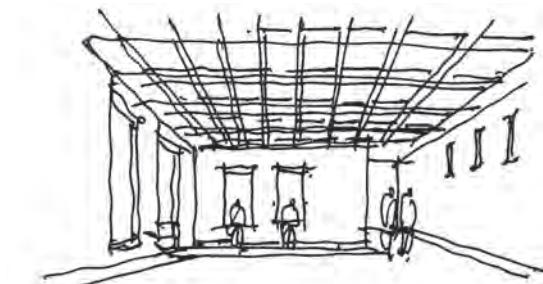
پس از انجام تمرینات، نتایج کار را در کلاس ارائه دهید، کارهای هم کلاسی‌ها را بررسی و با یکدیگر مقایسه کنید. کدام یک از هم کلاسی‌ها به نتیجه بهتری دست یافته است؟ دلایل آن را بررسی کنید. آیا خود را برای مرحله بعدی آماده می‌بینید.

پیش و
گفت و گوی
گروهی

رسیمات خود را بازبینی و کامل کنید. خلاصه‌ای از یافته‌ها و مطالب مفید مطرح شده را تهیه کرده و در کارپوشه با قطع A۳ جهت ارائه نهایی آماده کنید.

تحلیل و
نتیجه‌گیری

شکل ۱-۳۰- استفاده از خط کروکی در فضای معماری

شکل ۱-۳۱- کاربرد خط اسکیس در طرح صندلی

خط کروکی

خطی است یکدست و مستقیم و غیرممتد، که ابتداء و انتهای مشخصی دارد. سعی بر این است که دقیق ترسیم شود.

خط کروکی می‌تواند در طول خود لرزان کشیده شود. خط کروکی می‌تواند به یکباره کشیده نشده و با چند مرتبه برداشت قلم ترسیم شود. از این خط برای طراحی از فضاهای معماری استفاده می‌شود.

خط اسکیس

خط اسکیس نیز بین دو نقطه مشخص ترسیم می‌شود با این تفاوت که با سرعتی بیشتر از خط کروکی رسم خواهد شد، به همین دلیل برای ترسیم خط اسکیس باید حداقل یک بار جهت و مسیر آن را امتحان کرد و بعد آن را کشید. لذا خط اسکیس بین هر دونقطه حداقل ۲ بار، بسیار صاف و بدون لرزش کشیده می‌شود.

خط چین دار

شکل ۱-۳۲- استفاده از خط چین دار در ترسیم برگ درختان

از این نوع خط بیشتر برای ترسیم فضای سبز و گیاهان در پلان استفاده می‌شود. این خطوط می‌توانند نرم و یا تیز باشند. خطوط چین دار نباید حالت تکراری به خود بگیرند. همچنین نباید حالت گرد پیدا کنند و باید تیز باشند. خطوط چین دار در کل صفحه باید با یک قلم ترسیم شده و متداخل کشیده شوند.

خطوط بیانی

شکل ۱-۳۳- حالت بیانی خطوط در معماری داخلی و هنر

خط، عنصر بصری یک بعدی است، بر عکس نقطه که ایستاوی بصری جهت است. خط نشانگر حرکت، جهت، رشد و پویایی بصری است. خط می‌تواند از نظر ضخامت و وزن، ظرافت، خشونت، نرمی و سختی صافی یا زبری حالات بیانی مختلفی به خود بگیرد. لذا در خطوط بیانی به جای تأکید بر لبه اشکال، ویژگی‌های روانی، بیان بصری و خصوصیات کیفی خطها مانند حالت، حرکت، وزن، تعادل، استحکام، سیالیت و ... مورد توجه قرار می‌گیرد. هر کدام از خطوط مستقیم، شکسته، منحنی، آزاد، قائم، افقی و یا مایل، بسته به نوع خط، تأثیر ادراکی-بصری متفاوتی دارند.

تجربه و دانش

شکل ۱-۳۴- فضای داخلی با دیوارهای ساخته شده از یامبو

- ۱- تصاویر ارائه شده نمایشگر سه فضای داخلی هستند. هر کدام از آنها را در قطع A4 ترسیم کرده و به سؤالات زیر پاسخ دهید:
 - خطوط اصلی در هر فضای را مشخص کنید. هر کدام از فضاهای از نظر ادراکی، احساسی و ویژگی‌های بصری بیانگر چه حالاتی هستند؟
 - ترسیم خط شما از چه نوعی بوده است رعایت چه نکاتی به بهتر شدن طراحی شما کمک می‌کند؟ دلیل استفاده از این نوع خط را بیان کنید، (سرعت ترسیم و یا مهارت در ترسیم این نوع از خطوط و ...)
- ۲- جهت کسب آمادگی در ترسیم خطوط مستقیم در

شکل ۱-۳۵- فضای داخلی یک خانه سنتی

شکل ۱-۳۶- فضای داخلی یک خانه مدرن

جهت و اندازه های مختلف تمرینات زیر را با دقت انجام دهید.

- دونقطه بر روی کاغذ قرار داده و آنها را با خط مستقیم به هم وصل کنید به نحوی که کاغذ A³ کامل پر شود.

- خطوط موازی در جهت های مختلف ترسیم کنید.

- با حرکات آزاد دست خطوط کوچک و بزرگ منحنی ترسیم کنید.

- دوایر هم مرکز و مماس داخل را در اندازه های مختلف ترسیم کنید.

- با حرکت دست آزاد منحنی های بسته ای را ترسیم کنید که ابتدا و انتهای آنها در یک نقطه به هم متصل شود.

- چند مکعب و حجم هندسی را بر روی میز و در وسط کلاس قرار داده و با استفاده از خطوط محیطی و رعایت نسبات از آنها طراحی کنید.

پرسش و
گفتگوی
گروهی

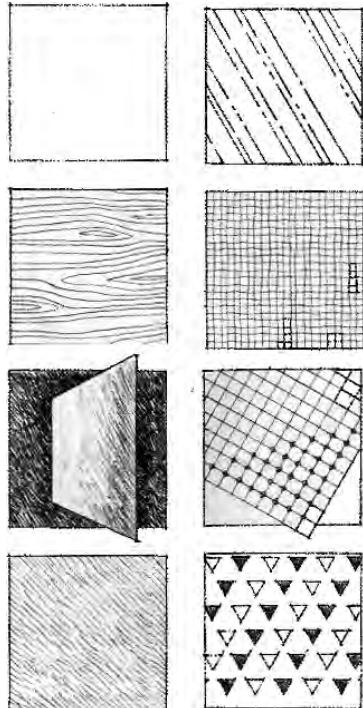
تحلیل و
نتیجه‌گیری

کارهای تهییه شده را در کلاس ارائه داده، ویژگی های آنها را بررسی کنید. کیفیت کارهای انجام شده را مقایسه کنید و پرسش ها را در کلاس مورد بحث قرار دهید.

تجربه انجام شده را تحلیل کنید. اصول و فرایند تهییه طرح های دست آزاد را با استفاده از خطوط در دفترچه خود ثبت نمایید. میزان تسلط خود و پیشرفت و نحوه پیشرفت خود را یادداشت کنید. آنرا به صورت جدول در آورده و مراحل انجام کار خود را مطابق با آن بررسی نمایید. به میزان پیشرفت خود در هر مرحله از کار امتیاز بدهید. میزان رضایت از کار خود را ارزیابی نمایید. نقاط قوت و ضعف خود را استخراج نمایید. به دلایل پیشرفت و عدم پیشرفت در هر مرحله از کار توجه نمایید و به بیان آن پردازید. زمان بندی خود از مراحل کار را بیان کنید. تمامی اطلاعات را به صورت مکتوب و شامل جدول هایی در دفتر ارزیابی و تحلیل قرار دهید. نمونه کارهای انجام شده خود را با قید روز، ساعت، موضوع، محل کار، ابزار، تکنیک کار، مراحل کار (فرایند کار)، استداد، مدت زمان انجام کار و دیگر مواردی که به نظر شما در ارائه کار مورد توجه بوده است، مشخص کنید.

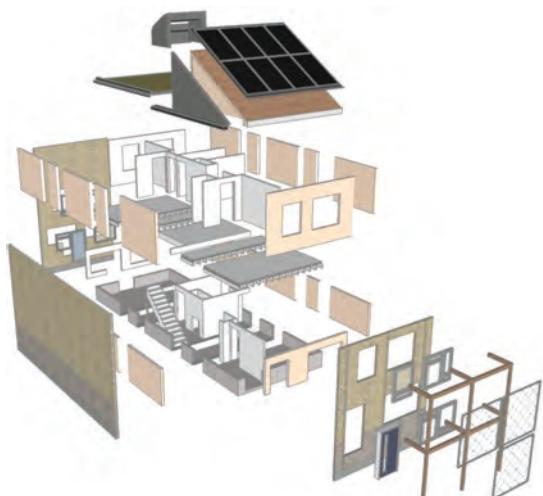
سطح و عناصر صفحه‌ای در معماری داخلی

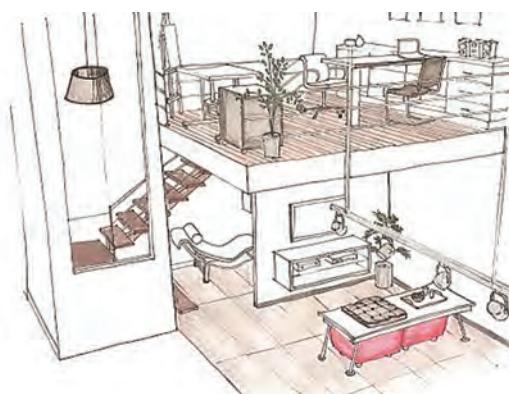
شکل ۱-۳۷- نمایش بافت سطوح مختلف

سطوح اصلی ترین عناصر معماری در شکل گیری کف‌ها، دیوارها و سقف‌ها می‌باشد، که خود شکل دهنده فرم ساختمان و فضاهای آن هستند. ویژگی‌های بصری سطوح، نحوه قرارگیری و رابطه آنها در فضاء، شکل و کیفیات ویژه فضارا ایجاد می‌کنند. عوامل اثرگذار بر کیفیت سطح عبارت اند از: الگو، رنگ، بافت و ماده. به علاوه، سطوح در شکل گیری سایر عناصر معماری مانند پله‌ها، درها، پنجره‌ها و مبلمان نیز کاربرد وسیعی دارند. ترکیب مناسب سطوح، کف، دیوارها و سقف به فضای معماری شکل داده و کیفیت آن را مشخص می‌کند.

سطوح در معماری داخلی ممکن است مسطح، خمیده و یا کروی باشند و بسته به حالت آنها در فضای نظر قائم، افقی و مایل، بالا و پایینی، پایداری، تعليق و ... کیفیت بصری ویژه‌ای پیدا می‌کنند.

شکل ۱-۳۹- تفکیک عناصر خطی و صفحه‌ای یک بنا

شکل ۱-۴۰- کاربرد سطوح در شکل دهنده به فضاهای داخلی

شکل ۱-۴۰- تنوع بافت و رنگ سطوح

تجربه و دانش

در تصاویر زیر چند نمونه از فضاهای داخلی، با سطوح متنوع نشان داده شده است. با توجه به تصاویر، ضمن انجام ترسیمات خواسته شده به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- تصاویر را به صورت دست آزاد در کاغذ A3 ترسیم نمایید. شروع فعالیت شما با ترسیم و درجه‌بندی سطوح باشد. هر فضای شامل چند سطح کلی و سطح جزئی می‌باشد.
- کیفیت خطوط به کار رفته در سطوح چگونه می‌باشد؟ نوع بافت، رنگ، مصالح، الگوی سطوح را مورد بررسی و ارزیابی قرار دهید و دلایل ایجاد آنها به این نحو را حدس بزنید و مقایسه نمایید.
- نمونه‌های مشابه را در محیط زندگی خود پیدا کرده و انواع سطوح به کار رفته در فضاهای را معرفی کنید.

شكل ۱-۴۲- فضای نشیمن در معماری شرق دور

شكل ۱-۴۱- فضای نشیمن

شكل ۱-۴۴- فضای داخلی رستوران

شكل ۱-۴۳- فضای نشیمن سنتی

کارهای تهیه شده را در کلاس ارائه کرده و ویژگی‌های هر کدام از آنها را به دقت بررسی کنید و نکات مهم هر کدام را یادداشت کنید. به نحوه ترسیم، ارائه و تحلیل دوستان خود دقت کنید.

پرسش‌ها را در کلاس به بحث گذاشته، با کمک هنرآموز کلاس پاسخ آنها را پیدا کنید. بهترین کارهای ارائه شده کدام‌اند؟

کار خود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ برای انجام بهتر این تمرین نیاز به تقویت چه مهارت‌هایی دارد؟

پرسش و
گفتگویی
گروهی

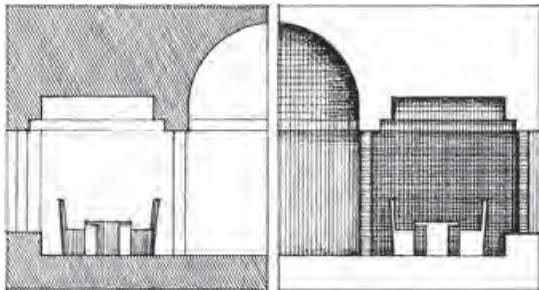

تحلیل و
نتیجه‌گیری

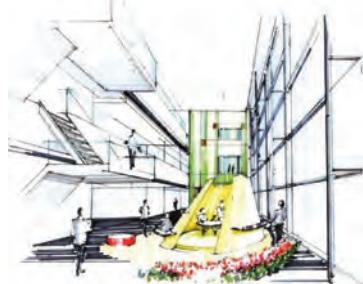

با توجه به تجربه ارائه شده در کلاس، طرح‌های خود را بازبینی و کامل کنید. اشکالات آنها را مشخص کنید. مطالب مفید و مرتبط با بحث انواع سطوح و کاربرد آنها در معماری را تدوین کنید و جهت ارائه نهایی آنها را در کارپوشه خود قرار دهید.

حجم و عناصر سه بعدی در معماری داخلی

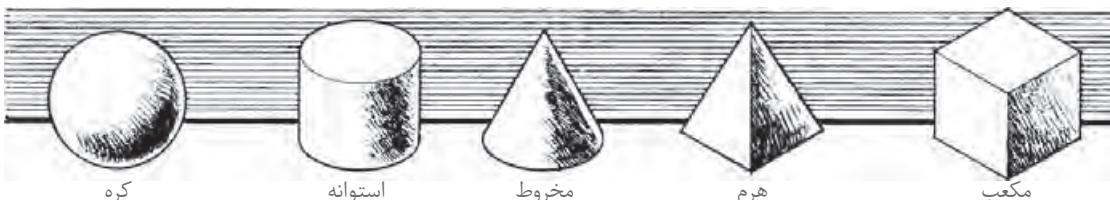
شکل ۱-۴۵

شکل ۱-۴۷

حجم، یک عنصر بصری سه بعدی است، که «فرم» اصلی ترین ویژگی آن است. فرم ویژه یک حجم، شکل ظاهری و ساختار بصری آن را نشان می دهد که حاصل رابطه متقابل خطوط، اشکال و سطوح مرزی آن می باشد. از نظر معماری، حجم به عنوان یک عنصر سه بعدی، می تواند توپر و یا فضای خالی باشد که با سطوح، محدود و تعریف شده است. «توده» و «فضا» دو مفهوم و ساختار مکمل اند که ترکیب آنها به معماری واقعیت می دهد. رویت فرم ها به فضا، بعد، مقیاس، رنگ و بافت می دهند و متقابلاً فضاهای کیفیت فرم ها را نمایان کرده و نشان می دهند و نیز هر دو محیط مناسب برای زندگی انسان را فراهم می آورند.

شکل ۱-۴۶

تجربه و دانش

چند نمونه از فضای داخلی خوب را در محیط زندگی خود انتخاب کنید. پس از طراحی از آنها، کاربرد احجام هندسی را در مقیاس بزرگ و مقیاس کوچک مطالعه و نتایج بررسی خود را در قالب ترسیمات ساده در کلاس ارائه نمایید. کاربرد احجام در هر کدام از فضاهای داخلی را شرح دهید. حجم هر قسمت از کار استخراج نمایید و تغییرات ایجاد شده در حجم را مورد بررسی قرار دهید. جنس، رنگ، متریال و بافت و ابعاد احجام نسبت به کل فضای مشخص نمایید.

پرسش و
گفتگوی
گروهی

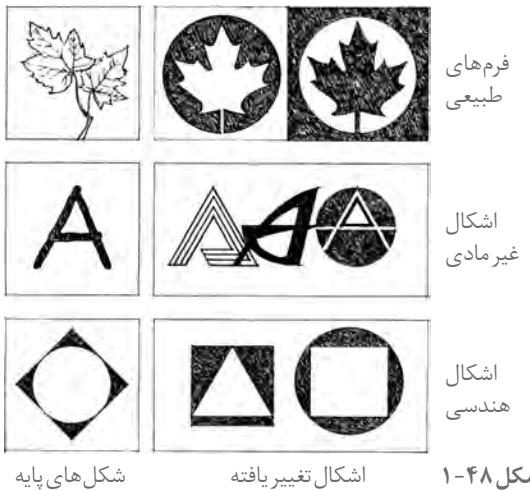
کارهای تهیه شده را در کلاس ارائه دهید و نتایج کارهای ارزیابی و با هم مقایسه کنید. چه حجم هایی در کارهای ارائه شده وجود دارد و احجام غالب کدامها هستند؟ سلسله مراتب حجم ها، ترکیب و همنشینی آنها با هم چگونه است؟ در روش معرفی دوستان هم کلاسی چه نکات آموزنده ای وجود دارد؟ ارزیابی شما از کار خودتان چگونه است؟

کارها را بازیابی و کامل کنید. نکات آموزشی مطرح شده در کلاس را مدون کنید و جهت ارائه نهایی در کارپوشه قرار دهید.

تحلیل و
نتیجه گیری

شکل

شکل ۱-۴۸

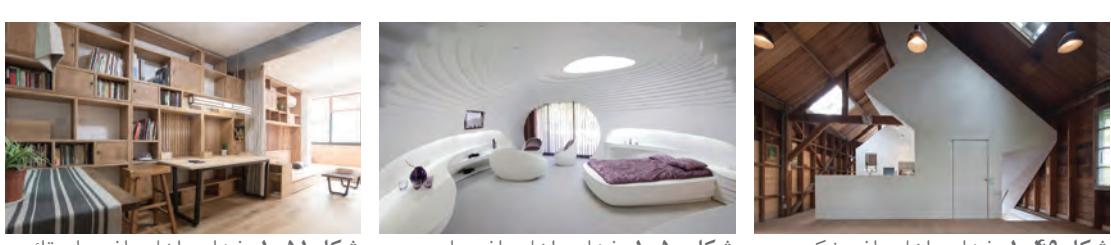
به خط پیرامونی و دور ظاهری یک سطح یا حجم، که آن را از زمینه یا فضای اطرافش جدا می‌کند «شکل» می‌گوییم. شکل‌ها انواع مختلف دارند.

- شکل‌های طبیعی

- شکل‌های حاصل از تغییر علامت حروف، اعداد و سمبل‌ها (اشکال غیرمادی)

- اشکال هندسی

اشکال با توجه به مقیاس، محل کاربرد، نوع زمینه و عناصر هم‌جوار، بیان بصری پیدا می‌کنند و در معماری داخلی کاربرد وسیعی دارند.

شکل ۱-۵۳- فضای داخلی با فرم‌های ترکیبی شکل ۱-۵۴- فضای داخلی با فرم منحنی

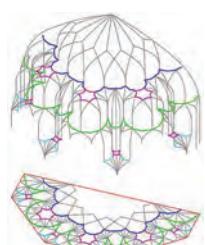
تجربه و دانش

- برای هر یک از انواع شکل‌های بیان شده در بالا یک نمونه ارائه کنید.

- عناصر تشکیل دهنده فضای داخلی کلاس‌های شما اکثرآدارای کدام نوع شکل است، آنها را درسته‌بندی نمایید.

- ویژگی‌های کارکردی و زیبا شناختی را در عناصر تصاویر زیر همراه با ترسیمات تحلیلی مورد نقد و بررسی قرار دهید.

شکل ۱-۵۷- طرح مقرنس یک محراب

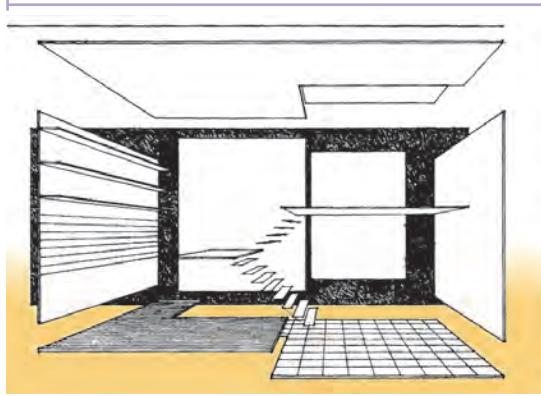

شکل ۱-۵۶- نورگیر سقفی در خانه ایرانی

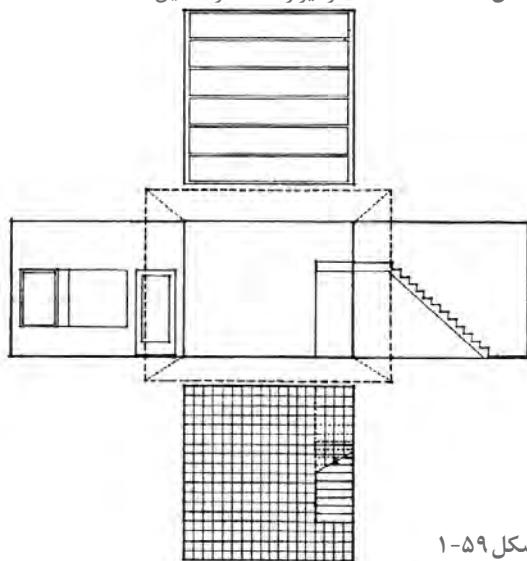

شکل ۱-۵۵- نمای داخلی یک پنجره

عناصر اصلی سازنده فضا در معماری داخلی

شکل ۱-۵۸ - کف، سقف و دیوارهای عناصر تشکیل دهنده فضا

شکل ۱-۵۹

فضای معماری، با عناصر معماری محدود و تعریف می شود و با ترکیب مناسب دیوارها، ستون ها، کف ها و سقف به هویت و کیفیت مورد نظر دست می یابد و شرایط لازم را برای ایجاد محیطی مأнос، مفید و قابل استفاده، زیبا و خوشایند، امن و مستحکم برای انجام همه فعالیت ها و شرایط مختلف زندگی، فراهم می آورد. عناصر تشکیل دهنده فضا با استفاده از انواع روش های سازماندهی با هم ترکیب شده و به فضا شکل و کیفیت می دهند. فضاهای داخلی از طریق سقف و دیوارها محصور شده و از فضاهای بیرون جدا می شود ولی با استفاده از بازشوها با فضاهای بیرونی و مناظر طبیعی زیبا ارتباط برقرار می کند.

- سقف، پوشش مناسب را برای فضای زیرین فراهم کرده و آن را در مقابل شرایط محیطی نامناسب حفاظت می کند.

- کف با سطح و لبه های خود، محدوده ای از فضا را معین و برای زندگی و فعالیت آماده می کند.

- دیوار فضای را به دو قسمت تقسیم می کند و حریم لازم را برای فضای معماری ایجاد می کند.

تجربه و دانش

تصاویر زیر و فضای کلاس خود را در نظر بگیرید، از آنها طراحی کرده و به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- عناصر تشکیل دهنده فضا کدام اند؟

- عناصر فوق را چگونه می توان دسته بندی کرد؟

- هر کدام از عناصر از چه ساخته شده اند و چه کیفیتی دارند؟

شکل ۱-۶۱ - طراحی از فضای اتاق در هتل و عناصر سازنده فضا

شکل ۱-۶۰ - کف، سقف، دیوار و مبلمان عناصر سازنده فضای آشپزخانه

کف‌ها

شکل ۱-۶۲ - کفسازی سخت فضای استفاده از سنگ یا سرامیک

شکل ۱-۶۳ - کفسازی نرم فضای نشیمن با استفاده از فرش و موکت

کف‌ها، سطوح افقی هستند که حد تحتانی فضا را مشخص کرده، محیط را برای حرکت و فعالیت انسانی و قراردادن مبلمان و لوازم زندگی در فضای باز و بسته، فراهم می‌آورند. در استفاده از سطوح صیقلی و صاف، به انعکاس شدید نور و صدا و امکان سرخوردن در موقع حرکت، باید توجه شود. تغییر الگوی کفسازی فضاهای می‌تواند با رعایت جنبه‌های کارکردی و زیبایی‌شناسانه، به تنوع و تفکیک فضاهای تأکید نماید.

بافت و رنگ کف‌ها بر کیفیت و حالت فضا تأثیر می‌گذارد. مقیاس الگوی کفسازی باید با توجه به مقیاس فضا در نظر گرفته شود. اختلاف سطح، تغییر مصالح یا رنگ در کفسازی فضاهای می‌تواند به تقسیم و تفکیک فضا منجر گردد. در این شیوه تفکیک فضا، تداوم و ارتباط بصری بین حوزه‌های فضایی را می‌توان حفظ نمود و در عین حال، بر هویت و ویژگی هر فضا تأکید کرد.

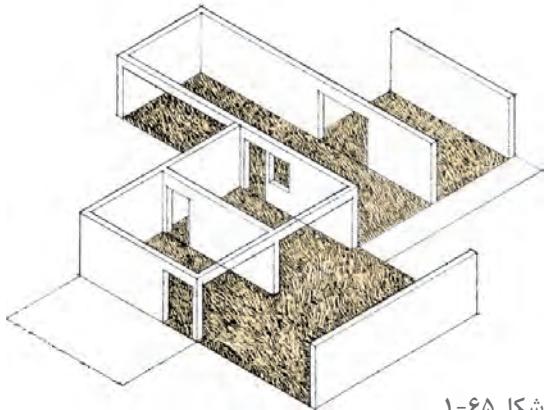
شکل ۱-۶۴ - ساختار کفسازی فضای معماری داخلی

تجربه و دانش

- با توجه به نوع جنس کفسازی فضا (نرم و سخت) به بررسی نمونه‌هایی از این نوع پوشش‌های کف بپردازید و براساس جدول زیر آنها را طبقه‌بندی نمایید. کیفیت سطوح را از نظر کارکردی و ابعاد زیبایی‌شناسی مورد توجه قرار دهید.

نام کف‌پوش فضای داخلی									
نام	جنس	ابعاد	رنگ	قیمت	عملکرد	تنوع طرح	ملاحظات زیست‌محیطی	ملاحظات اجرایی	ارزیابی

ستون و دیوارها

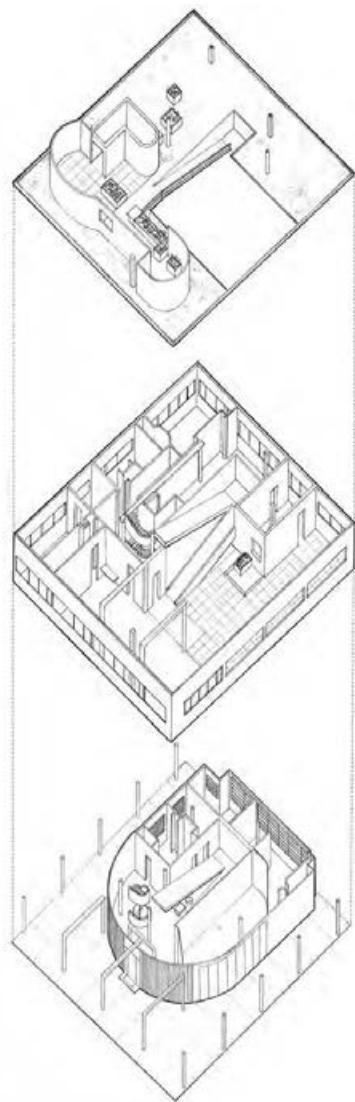

شکل ۱-۶۵

ستون و دیوارها از اصلی‌ترین عناصر معماری هر ساختمان هستند. هیچ فرم یا حجمی از فضا را نمی‌توان بدون تعریف کنچ‌ها و لبه‌هایش ایجاد نمود. ستون‌ها می‌توانند ضمن تعریف فضا، امکان تداوم فضایی و بصری با محیط اطراف را ایجاد نمایند. کیفیت فضای ایجاد شده کاملاً به نوع عناصر محصور کننده و ترکیب آنها بستگی دارد. جهت فضا، درجه باز یا بسته بودن فضا، نوع رابطه با فضاهای مجاور، همه و همه به نحوه استفاده ما از دیوارها و ستون‌ها بستگی پیدا می‌کند.

شکل ۱-۶۶

شکل ۱-۶۷ - کاربرد ستون و دیوارها در تعریف فضا

دیوار داخلی و جداکننده	دیوار خارجی
<p>دیوارهای داخلی در شکل‌های متنوع و باارتفاع دلخواه، مناسب با نیازهای فضای، در نظر گرفته شده و بر استقلال فضاهات آکید می‌نمایند. دیوارهای داخلی ساختمان معمولاً اضخم است کمتری دارند و باربر نیستند این دیوارها ضمن تقسیم فضا یا حريم، فضاهارا از نظر نفوذ دید مزاحم، انتقال صدا، نور و حرارت حفظ می‌کنند.</p>	<p>فضای داخلی را از محیط بیرون جدامی کنند. در معرض عوامل محیطی مانند بارندگی، سرما و گرما، تابش، آفتاب، باد و طوفان قرار دارند و در عین حال که نمای خارجی ساختمان را شکل می‌دهند امنیت ساختمان را نیز تأمین می‌کنند.</p>

تجربه و دانش

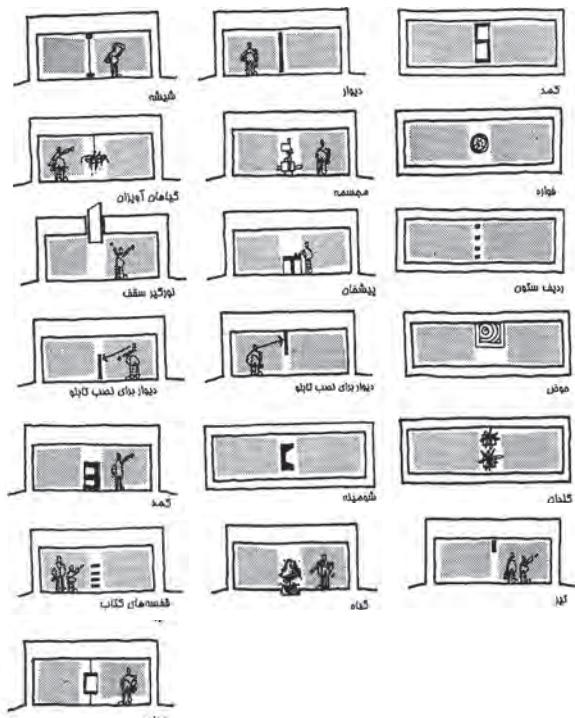
نموده اید برای دیوارپوش ایجاد نمایید. مصالح بومی مورد استفاده در شهر و منطقه خود را جزء اولویت‌ها قرار دهید.

۱- در تقسیم فضای طراحی معماری داخلی ساختمان، گاه به جای دیوار از کمدها، قفسه‌ها و مبلمان استفاده می‌شود. این عناصر، ضمن تفکیک فضاهای تسهیلات لازم را در اختیار استفاده کننده قرار می‌دهند. دیوارها علاوه بر نقش جدا کنندگی فضاهای با عناصر فضایی دیگر از قبیل سیستم‌های نورپردازی، قفسه‌ها و کمدها و سکوها، ترکیب شده، همزمان عملکردی‌های مختلفی پیدا می‌کنند.

- با توجه به توضیحات مصدقه‌های این قبیل فضاهای جست‌وجو نمایید و به صورت ترسیم دست آزاد آنها را در کلاس ارائه دهید. بر حسب کاربری، جنس، رنگ، مقیاس در فضا، آنها را دسته‌بندی نمایید.

- با توجه به بررسی‌هایی که انجام داده اید آنها را بر حسب بیشترین کاربرد و مطلوب‌ترین نوع، دسته‌بندی نمایید.
۲- به شکل رو به رو نگاه کنید و چند نمونه فضای تعریف شده با استفاده از دیوار و ستون، پیدا کنید. آیا در محل زندگی خود نمونه‌های مشابه پیدا می‌کنید؟ ترسیم و در کلاس معرفی کنید.

- با توجه به مصالح مختلف مورد استفاده برای پوشش سطوح دیوار فضاهای داخلی، به تحقیق و بررسی انواع متداول آن در شهر خود بپردازید و نتایج حاصل از آن را در جدولی مشابه با جدولی که برای کف‌پوش تهییه

شکل ۱-۶۸- روش‌های مختلف تقسیم فضای داخلی

ویژگی‌های ستون و دیوار

۱- اصلی‌ترین عناصر فضای مؤثر بر ادراک و احساس از فضا	۲- ایجاد تداوم بصیری	۳- به حالات گوناگون ساخته و پرداخته می‌شود.	۴- عناصر محدود کننده و تقسیم کننده فضا	۵- محدوده فضا	۶- دیوارهای جدا کننده با آزادی عمل بیشتر	۷- تحمل بار سقف و انتقال بار
--	----------------------	---	--	---------------	--	------------------------------

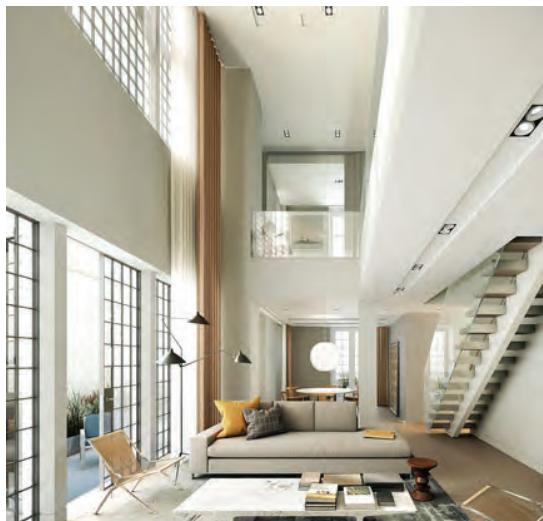
کارهای اراده و بررسی کرده و با هم مقایسه کنید.
از نمونه‌ها و نکات ارزشمند خلاصه برداری کنید.

پیشش و گفت‌وگویی
گروهی

سقف و عناصر بالای سر

شکل ۱-۶۹- سقف صاف

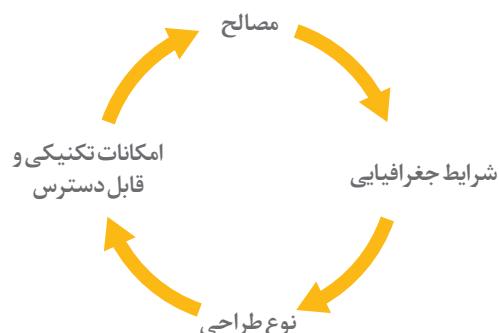
سقف و عناصر بالای سر، نه تنها به عنوان پوشش ساختمان، فضاهای داخلی را از برف و باران و تابش خورشید محافظت می‌کنند، بلکه بر فرم بیرونی ساختمان و کیفیت فضاهای داخلی، نیز تأثیر می‌گذارند. با اینکه سقف، خارج از دسترس انسان است و بر عکس کف، عملکرد و فعالیت خاصی در آن اتفاق نمی‌افتد با این حال، تأثیر بصری و احساسی بسیار زیادی بر انسان و شکل دهی فضا و تعیین ارتفاع و تناسب آن دارد. سقف و

بام، از تکنیکی ترین قسمت‌های ساختمان اند به همین دلیل تنشیات و هندسه بام تابع نوع سیستم سازه‌ای است که بار بام را تحمل و منتقل می‌نماید.

در معماری داخلی فضاهای علاوه بر سقف اصلی از سقف کاذب در شکل‌های مختلف استفاده می‌شود.

شکل ۱-۷۰- سقف شیپ دار

شکل ۱-۷۲- سقف طاقی

شکل ۱-۷۱- سقف گنبدی

تجربه و دانش

۱- سه نمونه از سقف را در فضای داخلی در شکل های زیر می بینید. نوع سقف، جنس، رنگ و نسبت های ارتفاعی آنها در فضا را مشخص کنید. مانند جدول تهیه شده برای کف به تعیین مشخصات هر یک از آنها بپردازید.

شكل ۱-۷۵

شكل ۱-۷۴

شكل ۱-۷۳

۲- نمونه هایی از سقف های کاذب را در معماری سنتی و معاصر شهر خود انتخاب کرده و با استفاده از عکس و طراحی دست آزاد معرفی کنید و به سؤالات زیر جواب دهید:

- ارتفاع، شکل و نوع شکستگی های سقف کاذب چگونه است؟
- دلایل استفاده از سقف کاذب چیست؟
- هماهنگی بین عناصر معماری، عناصر مکانیکی مانند دریچه های تهویه و عناصر الکتریکی مانند لامپ ها بلندگوها و ... چگونه است؟
- چه رابطه ای بین هندسه سقف و بقیه عناصر فضا وجود دارد؟
- مصالح و روش اجرای قسمت های مختلف چگونه است؟
- کیفیت طرح و اجرای کار را چگونه ارزیابی می کنید؟

نمونه های انتخاب شده در کلاس را معرفی کنید. یافته ها را مقایسه کنید. پرسش ها را به بحث گذاشته و با راهنمایی هنرآموز کلاس پاسخ آنها را مشخص کنید. کدام نمونه ها و روش های ارائه بهتر هستند. کار خود را چگونه ارزیابی می کنید؟

پرسش و
گفتگوی
گروهی

نتایج حاصل از این تجربه را مدون کرده و ارائه دهید. در صورت لزوم از جدول استفاده کنید. کار خود را بازبینی کرده جهت ارائه نهایی در کارپوشه قرار دهید.

تحلیل و
نتیجه گیری

